

Oblicza ubóstwa energetycznego: zróżnicowane doświadczenie gospodarstw domowych

Konstancja Świącicka

Maciej Lis

Katarzyna Sałach

Ubóstwo energetyczne – splot niekorzystnych czynników

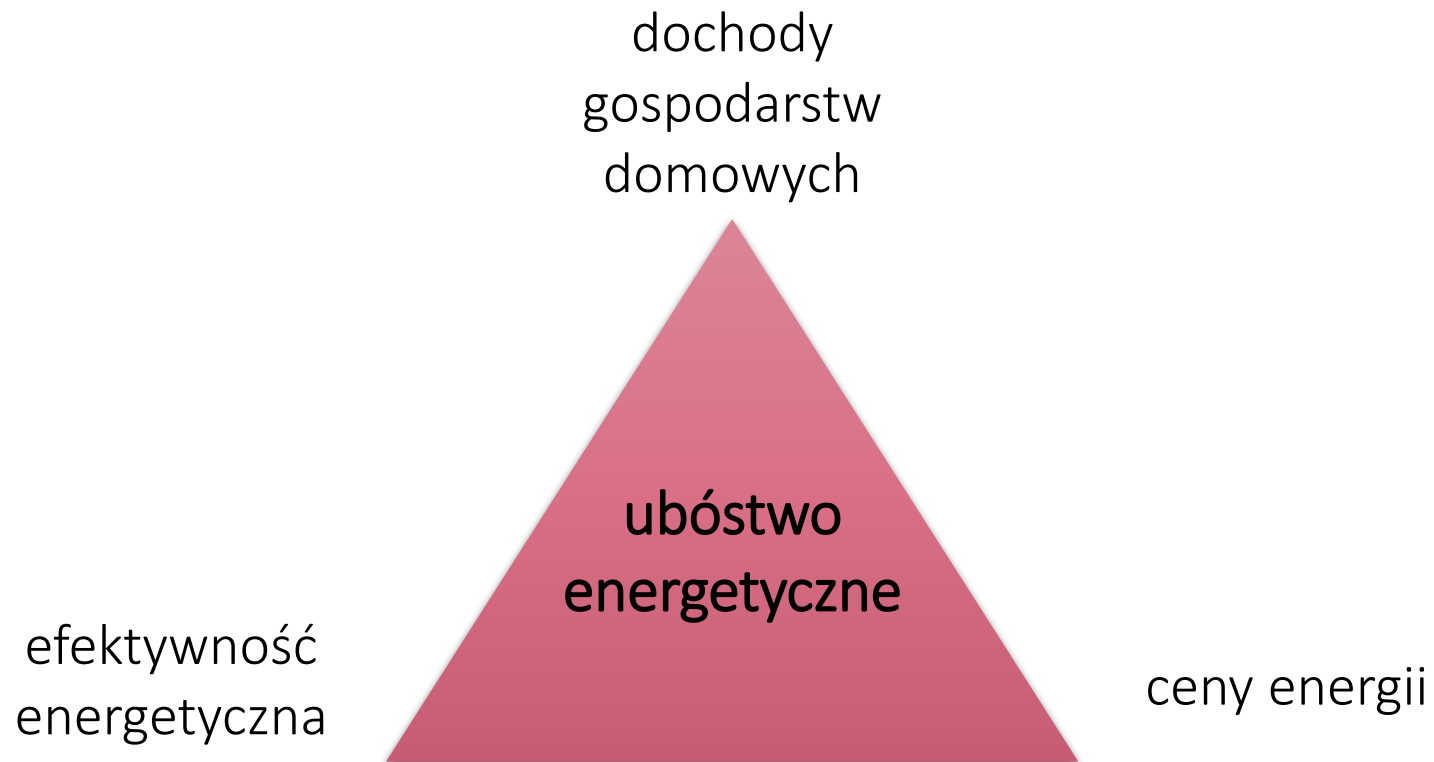

Ubóstwo energetyczne to doświadczenie trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych w miejscu zamieszkania za rozsądną cenę. (Hills 2011, Miazga i Owczarek 2015)

Ubóstwo energetyczne – splot niekorzystnych czynników

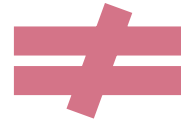
Ubóstwo energetyczne to doświadczenie trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych w miejscu zamieszkania za rozsądną cenę. (Hills 2011, Miazga i Owczarek 2015)

wysokie wydatki + niskie dochody

miara LIHC (*Low Income High Costs*)

9,6% gospodarstw domowych

brak komfortu cieplnego zimą

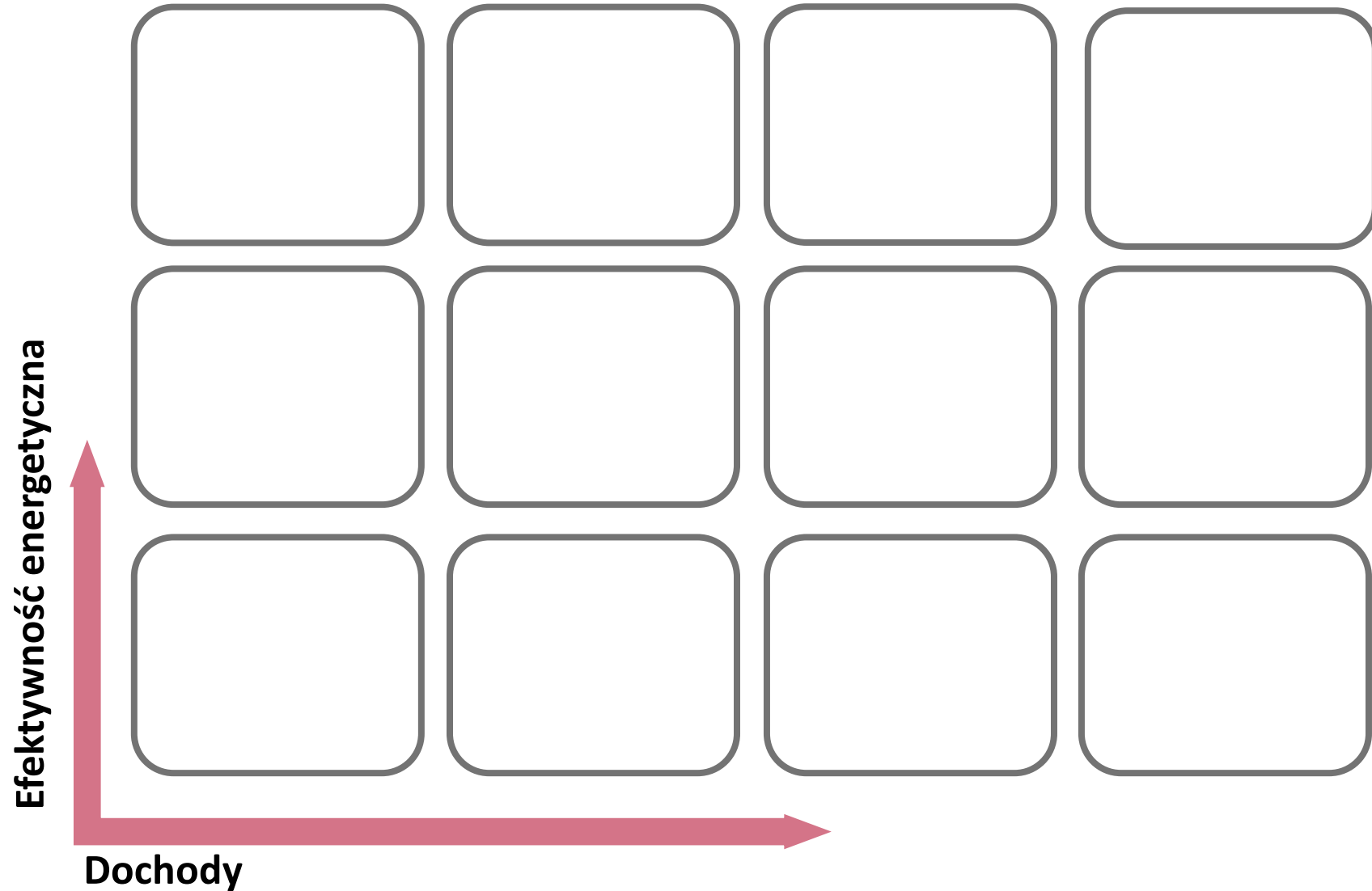
miara subiektywna

11,5 % gospodarstw domowych

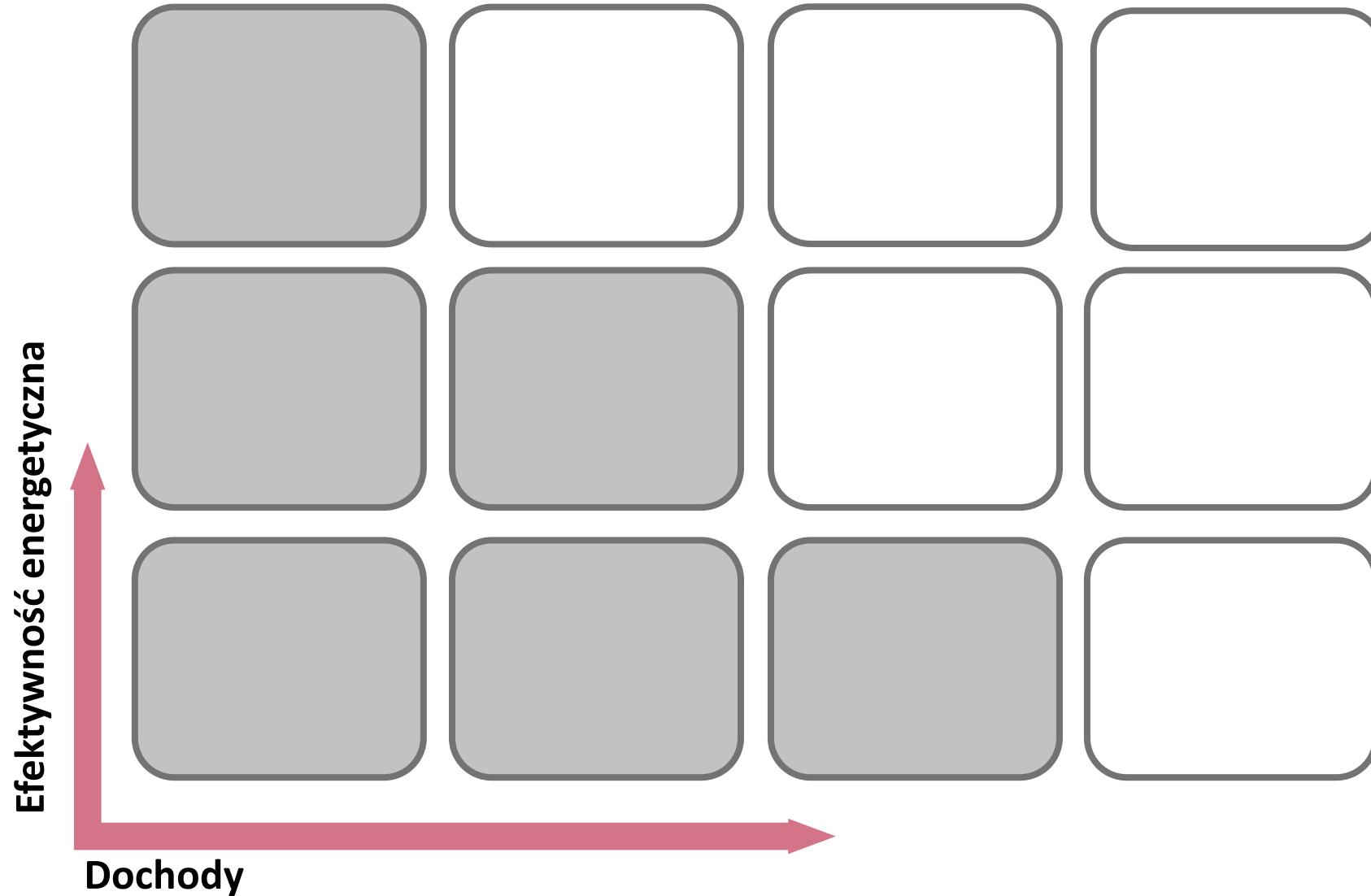
- 65 % mieszka w domach jednorodzinnych
- 62% to mieszkańcy wsi
- 29% pracownicy fizyczni, 21% emeryci, 14% rolnicy

- 61% to mieszkańcy bloków i kamienic w miastach
- 45% mieszka w budynkach sprzed 1946
- 30% pracownicy fizyczni, 27% emeryci

12 typów gospodarstw domowych

Ubóstwo energetyczne skoncentrowane w 6 typach gospodarstw domowych . | :

Oblicza ubóstwa energetycznego:

ubodzy mieszkańcy
przedwojennych kamienic

ubodzy mieszkańcy starych
domów na wsiach i w
małych miastach

rodziny w dużych domach na
wsi

Ubodzy mieszkańcy przedwojennych kamienic

- Mieszkania ogrzewane piecami na opał
- Złe warunki sanitarne i techniczne:
 - przeciekające dachy
 - wilgoć
 - butwiejące okna
- Ubóstwo dochodowe, praca na stanowiskach robotniczych lub świadczenia społeczne
- Według miary subiektywnej ok. **850 tys. osób**

Zdjęcie: użytkownik mamik, fotopolska.eu, CC-BY-SA 3.0

Ubóstwo energetyczne w miastach utrwała biedę

Podłoże:

- Miejskie enklawy biedy
- Upadek przemysłu w miastach
- Zaniedbana własność gminna
- „Ubodzy właściciele”

Ubodzy mieszkańcy starych domów na wsiach i w małych miastach

- Niewielki metraż jak na warunki wiejskie (ok. 80m²)
- Większość zabudowań sprzed 1960 roku
- Domy ogrzewane piecami na opał
- Dochody znacznie poniżej przeciętnej
- Ubogich subiektywnie – **580 tys.osób**, LIHC –ok. **400 tys. osób**

Zdjęcie: użytkownik Rafał T., fotopolska.eu, CC-BY-SA 3.0

Podłoże:

- Nieopłacalność małoobszarowego rolnictwa
- Upadek lokalnego przemysłu
- Postępująca dewastacja tkanki mieszkaniowej

Rodziny wielopokoleniowe w dużych domach na wsi

- Liczne gospodarstwa domowe – średnio 3,9 os. (2,8 os. w całej populacji)
- Duże domy
- Dochody na osobę poniżej przeciętnej
- Rolnicy i pracownicy na stanowiskach robotniczych
- według LIHC – **1,7 mln osób**

Zdjęcie: Piotr Brzezina, fotopolska.eu, CC-BY-NC-ND 3.0

Na własną ręką niewiele da się zdziałać

Strategie „radzenia sobie”:

- Nieefektywne sposoby dogrzewania mieszkań → zaległości w rachunkach
- Wyrywkowe remonty
- Samodzielne przeróbki instalacji
- Opał przyniesiony z lasu
- Noszenie kilku warstw ubrań zimą

- Typy ubóstwa energetycznego związane z:
 - ubóstwem dochodowym i zdewastowaną tkanką mieszkaniową
 - dużymi metrażami wiejskich domów na wsi
- Transformacja gospodarcza lat 90. pogłębiła problem ubóstwa energetycznego
- Wyjście z sytuacji ubóstwa dochodowego utrudnione przez ubóstwo energetyczne
- Ubodzy energetycznie są aktywni, ale ograniczają ich czynniki strukturalne - brak skutecznych instrumentów przeciwdziałania

Konstancja Świącicka

konstancja.swiecicka@ibs.org.pl

www.ibs.org.pl

@ibs_warsaw

@ibs_thinktank

